

Izhaja vsako prvo in tretjo nedeljo meseca; velja:
 Za celo leto . . . 2 gold. 50 kr.
 Za pol leta . . . 1 „ 30 „
 Za četrto leta . . . — „ 70 „
 Posamesni iztisi prodajajo se po 10 kr. a. v.

PRIMOREC

političen in podučiven list.

Vredništvo je v hiši Kall Via rociera N.º 1, II. nadstropje, — ekspedicija v hiši št. 6 Via Sta. Lucia.

Naročnina naj se blagovoljno pošilja pod naslovom: Vek. Raič v Trstu.

Povzdignimo krepke glase domovini v slavo!

Vabilo na naročbo.

Napočilo je drugo polletje „Primorčevega“ življenja. Kar je bilo v naši moči, smo storili in bomo storili za blagor narodov. Kolikr je nam znano, so Slovenci z našim listom zadovoljni; in bolj ko ga bodo tudi zdatno podpirali materijalno in duševno, bolj si bomo mi prizadevali, da postane list zmirom izvrstnejši zastopnik narodnih interesov. Pravico in resnico bomo pisali naprej ne gledé na levo ne na desno. Vabimo toraj stare naročnike naj ponovijo naročbo, in tiste naše prijatelje, ki še niso naročeni, naj se blagovoljijo sedaj o začetku drugega polletja naročiti.

Primorec velja:

Za celo leto 2 gold. 50 kr.
 „ pol leta 1 „ 30 „
 „ četrto „ — „ 70 „

Naročnina naj se izvoli pošiljati pod naslovom: „Vekoslav Raič v Trstu“.

Novim naročnikom še zamoremo ustreči z vsemi letošnjimi listi.

Z naročnino na Primorca prejemamo tudi naročnino za Pomladansko Cvetje, ki je ravnokar prišlo na svetlo in velja 1 gold.

Propad ustavoverne stranke.

Avstrija se imenuje država političnih čudežev to je, da se v njej politična situacija izvanredno giblje in spreminja, in da so nemogočnosti mogoče. Dosti

dolgo smo videli anomalijo, da je osem milijonov Nemcev imelo polno oblast čez ednajst milijonov Slovanov, in da so poslednji bili brez vseh pravic in brez politične veljave, ter popolnoma milosti Nemcev izročeni. In zdaj vidimo nasprotno prikazen, da je stranka, ki je še pred kratkem vso Predlitavijo mogočno vladala, da je ta stranka na krat vsa skrhana, in na tla vržena. V pravi ustavni državi bi se to ne moglo zgoditi. V Avstriji pa je to moralo tako priti, ker vladajoča stranka po pravih ustavnih principih ni bila prava večina ljudskega zastopa, temveč samo fikejja. In kakor nobena sleparija nima obstanka, tako si je tudi v Avstriji resnica pot predrila, da večina v dunajskem „Reichsrathu“, ne zastopa večine državnega prebivalstva, in tako se dá razjasniti popolni prepad te stranke. Nemško ljudstvo le še visi na njej, dokler se ne oglasi pogumen mož med njim, ki se izreče za federalizem. Edina moč, na katero se ustavoverna stranka naslanja, je časopisje, v katerem javno mnenje kazi in vse nemške glasove, ki še niso popolnoma pruski, zaduši in terorizira. Pa kdor pozna to časopisje, kako svoj plašč po vetru obrača, bo sprevidel, da tudi ta pomoč nima dosti veljave. Največo zaslombo so do zdaj imeli na Magjarih, in glej, tudi ti so jim zdaj hrbet obrnili, kakor je razvidno iz ogrskih vladnih listov. To nam je dokaz, da je tudi Andrassy nad to stranko in njenem obstanku opupal, toda jej ne bo dal roke, za katero ga lovi, zdaj ko se topi. Kajti vkljub tem izjavom ogrskih listov, da ustavovernej stranki niso več dobri, se dunajski listi Magjarom sladko približujejo, ter jim dokazujejo, da bo tudi magjarska hegemonija šla

LISTEK.

Pri ljubici.

I.

Lepo kakor belo cvetje,
 Ki rodi ga mladoletje
 Lice tvoje je deklé!
 Lepa krasna, čista mila
 Men' srce si obljubila
 Jaz pa tebi sem moje!

II.

Leto pride; leto mine,
 Lepo cvetje hitro zgine,
 Le ljubezni kraja nij —!
 Blagor komur v prsih tlije,
 Zlata zarja njemu sije
 Sonce vedno mu sveti!

III.

Tuga žalost me obide,
 Kadar mi na misel pride:
 Ljub'ca moja, kje si ti?
 Da osoda je nemila,
 Daleč naji razločila
 Vedno srce me holi!

IV.

Kadar sonce več ne sije,
 Gósta tmina zemljo krije,
 Vse krog mene v miru spi
 Jaz čez hribe in doline,
 Čez polje in čez planine
 Poletim v naročje nji!

V.

Divna mé beseda gane
 Solza mi z očesa kane
 Njo objamejo roké
 Telo oklene se telesa —,
 Solza zgine iz očesa
 In poljubi me sladé.

VI.

Srce najno se raduje,
 Zarja dan mi oznanuje
 Britko vzeti je, slovó!
 Zdaj srce jej še zastavim,
 Preden se od nje odpravim,
 Srečno srce ljubljeno!

Fr. Bèzeljak.

rakom žvižgat, ako se v Predlitaviji vpelje federalizem. Nihče ne more dvomiti o tem, da bi ne bilo res. Pa Magjari vendar ne marajo za prijatelje naših Radiprusov, ker vedo o njih, da nimajo več veljave, ne moči, ne zaslonbe niti pri cesarju, niti pri ljudstvu, zatoraj je iščejo izven države v Nemčiji. In čudno, — še Nemci v „rajhu“, ne dajo dosti na naše kričače, ali vsaj tako kažejo, kakor bi se ne zmenili zanje. Če naši vpijejo, naj se jih Germania brž ko brž usmili in sprejme pod svoje krilo, zagotavljajo oni na Nemškem, da nikakor ne mislijo na to, da bi nemško — avstrijske dežele anektirali. Če naši kričijo, kako so le oni v Avstriji zastopniki inteligencije, jim dajo oni zunaj razumeti, da se imajo avstrijski Nemci za vse le drugim Nemcem zahvaliti, in da so še daleč v vsakem obziru zaostali, da pa vendar še ni gotov prepad avstrijskih Nemcev, ker imajo duševno zaslonbo na Nemčiji. Ali ni to strašna ironija! In še dalje: Če naši kričijo zoper Rusijo, pravijo pametni Prusi, da je treba z njo v miru in prijateljstvu živeti; in če so naši strastni centralisti, pravijo oni, da je Avstriji federalizem potreben; to oboje pravi brošura, ki je ravnokar na svetlo prišla na pruskem, in tako mnenje se je tam že pred večkrat izreklo.

In če naši Pangermani pravijo, da je Češka nemška dežela, in Čehom ne želijo in prerokujejo družega, nego prepad in pogin, piše pruska „National Zeitung“, da so Nemci na Ceskem pritepeni naseljenci iz vseh kotov Nemčije, da nimajo posebne ljudskega značaja, da je njih število jako spreminjalo se v raznih dobah preteklosti, in da po vsem nimajo niti poklica ne sposobnosti, da bi vladali nad domačini, Čehi. Tako se povsod vidi, da še Nemci v „rajhu“ naše Nemce nekako zaničljivo ignorirajo, in da bi avstrijski Nemci z Nemčijo združeni ravno ne igrali prve role. Ker pa naši Pseudoprusi v kljub temu Nemčiji tako v naročje silijo in mnogo govoriti vedo o svinčenih podplatih, so si pač po pravici zaslužili ime „Bettelpreussen.“

In v kakošni stiski so zdaj ti „Bettelpreussen“, da so skoraj vsmiljenja vredni! Od vseh strani napadani in zasmehovani, od svojih zapuščeni; in po-

tem jih še Hohenwart kozje molitvice uči, ter jih lasá, kakor šolarje.

Pa so tudi v resnici šolarji v politiki. Oni imajo vso ustavo in vse zborovanje v „reichsrathu“ le za komedijo in igračo, in so prav radi tam, dokler se po njihovej volji godi, brž pa, ko se jim malo na robe obrne, jim za vse vkup ni nič mar, ampak tečejo v prusko naročje tožit in razlivat v pruske časnike svoje „Schmerzschreie.“ Za ustavnost in splošno obveljavo konstitucionalnega principa v Avstriji je prepad te stranke jako koristen, ker ona je po krvi in mesu absolutistična in samosilna, in Schuselka jo po pravici imenuje dednico prejšnega absolutizma.

Radovedni pa smo, kaj misli zdaj Hohenwart storiti. Z ustavoverno stranko se je popolnoma razdvojil; zdaj se mora pa ali na federaliste nasloniti, ali pa ostati „nad strankami“ in nikomur prav storiti. Pa to stanje „nad strankami“ ni dolgo mogoče, namreč samo tako dolgo, dokler še vse stranke nanj nekoliko upajo. Brž pa, ko se prepričajo, da nobenej ni volje popolnoma vstreči, se mu bodo postavile vse v opozicijo in prisiljen bo, ali odstopiti, ali pa vpeljati absolutizem. Ne vemo, če se bodo dali avstrijski narodi kar tako brez upora v absolutistični jarem vpreči, in Hohenwart naj si to dvakrat premisli.

— 158 353 —

Politični svetozor.

Vsi listi enoglasno trdijo, da se Hohenwart v resnici pogaja s Čehi; tedaj moramo tudi mi verjeti, kakor je neverjetno. Pa če se pogaja, saj ne bo nič iz vsega. Hohenwart je polovičar, premalo pogumen, preškrupulozen ustavoverec, da bi si upal Čehom dosti dati, ako jim pa malo ponudi, pa ne bodo sprejeli, in če sprejmejo voditelji, jih bo češki narod spodil z vsem vred kar prinesejo od Dunaja. Desedajno vedenje českih prvakov pa ni po tem, da bi se dali preslepiti in za nos voditi, kakor naši ali Poljaki.

Toraj mislimo, da ne bo nič iz vsega.

Est Deus in nobis agitante calescimus illo.

Ko sem se o nekej priložnosti vozil po železnici imel sem čast z dvema zaljubljenici priti v isti kupej. Mnogo sta med seboj govorila, gladila si nasprotno lica i brade, vlekla se za nosove, šepetala si na ušesa, suvala se z nogami, zoljubljeno z očmi mrskala, tako da bi bil človek mislil, ka morata oba jako mnogo vročine v sebi imeti — toda čez nekaj časa pravi Helena Aleksandru: „Prosim Vas mene zebe, pritisnite se malo bližeje na me, da me ogrejete.“ Oho! pri vsem tem mraz, si mislim i takoj mi je trdo vkoreninjeno stalo v srecu prepričanje, da mora biti ljubezen jako mrzla reč ker še potrebne gorkote na zunaj ne pošilja. — Pa si poglejmo malo Valjavcevega fratra kutarja. Naslov se mi ne dopade i ako bi bil jaz tisto pesem skladal, imenoval bi ga bil „fratra mrzlega ker kljubu temu da je zaljubljen čez ušesa i še pod kocasto kuto, kljubu tega da: —

Cudno ga prevzame vse,
Kovali srce mu začne
Ko se j' ozre v oči“

vendar odgovori vprašajočej deklici, ktera je nespoznavši ga, po njem samem vprašala, dolgočasno:

Mladenčev zalib, lepih šest
Ga neslo je v pokop
So peli pesmi žalostne
In grenke solze kapljale
Za njim so v črni grob.

Kako neumno i mrzlo! Ali tu more še kdo trditi, da ga je grela ljubezen? Nikdo, kajti gospod frater bi se bil popolnoma drugače obnašal, ako bi bila ljubezen le iskrico gorkote pustila v njem, vendar, akoravno bi se dalo ⁴³⁴stori, ka bi dandenašnji fratri kutarji v takovih slučajih popolnoma drugače se obnašali, moramo postaviti neovrgljiv princip „da iz vseh do sedaj naštetih dokazov, kakoršnih bi se zamoglo še tisuče v tisuče povedati, enoglasno priznavamo, ka ljubezen bodisi pod psevdo imenom Amorja ali Solja ⁴³⁵nij tisti mnogo imenovani „deus in nobis agitans.“

Tisti pa, ki mislijo da je poezija deus in nobis agitans manejo si radosti roke, češ da so na pravo zadeli. — Revčeki, kako daleč so od resnice. Ako prezremo factum, da poezija uže zaradi svoje-ga ženskega spola ne more biti deus ampak h ve-

Da bi hotelo ministerstvo Slovincem kako koncesijo narediti, o tem še nismo nič slišali, pa tudi ne bomo tako hitro menda.

Pa tega ne moremo umeti, zakaj se vse to tako skriva. Še do zdaj noben človek ne ve, kaj Hohenzwart namerava, ali ima kakošen preciziran program, ali koj takó zaplate prišivlje, kjer se mu zdé največe luknje. Če je pošteno, kar namerava, kaj bi tega ne smeli zvedeti, če je pa nepošteno, mu itak ne bo obveljalo, kedar se na dan prikaže.

Drugodi ni nič novega, kakor to, da so se poslanci v španskem državnem zboru pretepalí.

Literature!

Zmirom in zmirom pridemo na svoje prejšnje besede nazaj, ker vidimo, da so bile zgavorjene v puščavi, da niso našle odmeva, in da se niso dosti uvažile. Slovstva nam je treba, slovstva! Magjari so nam jasen dokaz, da narod pri vseh političnih zmagah, pa brez slovstvo, vendar le ne more nikamor naprej. Ravno zdaj so začeli magjarski listi tožiti, kako na Ogerskem germanizacija napreduje. Glavno mesto Pešt je skoraj čisto nemško. Bolji stanoví le najraje v nemščini korespondirajo in govorijo. Trgovci pišejo in telegrafirajo po svetu in med sabo le nemški; lepi spol se vedno bolj poprijemlje nemščine, i. t. d. In zakaj? To je prav lahko umljivo: Magjarska literatura ni taka, da bi se mogla skušati z nemško, ne podaja človeku toliko vede in omike, kolikor je potrebuje, ni na tisti stopinji, da bi bila sprejela v sebe ves napredek, kolikor ga je človečanstvo do zdaj storilo. In Magjari krivo delajo, ako se nad temi ljudmi grozijo, ki jim magjarska omika ne zadostuje. Kajti kakor drevo skuša tisto visočino in razprostranjenost doseči, kolikor mu je je od prirode prisojene, tako je tudi v človeka položeno hrepenenje, da se izobrazí in svoj duh toliko razvije, kolikor je sploh človeku mogoče. In če tega v maternem jeziku ne more, kdo mu bo za zelo jemal, da se poprime tujščine, ki mu to mogoče stori.

čemu dea (boginja) moremo vendar konstatirati, da je med pesniki vseh časov i narodov največ zmrznjencev, nesrečnikov, obupnikov, glavopadnikov, lamentačev bilo i je.

Kdor pozna kacega živečega pesnika našega naroda, katerih imamo na cente, pritrđil mi bode, ka vsak pesnik najraje ljubi samoto i sicer, ker je kot pri peči najbolje samotni, tedaj vedno čepi pri ali za njo. Tega bi gotovo treba ne bilo, ako bi ga poezija sama na sebi grela ker pa od nje nijmagorkote, mora jo se veda pri peči iskati, i zato, ne zaradi družega, išče samoto. — Ko je meni enkrat v glavo padlo, da bi imel morebiti poklic postati slovenskega naroda drugi Homer, da bi dolgo i široko v heksametrih opeval Štempiharjeve junaške čine i o njegovem velikem nosu naredil home-rično lep obraz, postal sem naenkrat mrzel, zapuščal sem družčino, ljubil samoto, z nikomur nič govoril i na posled vendar le ne družega ko Markov mojsterski heksameter:

«Pišeta, pure, race, koštrune, kopune, teleta»

kteri je po njegovem izreku v našem narodu tako vkoreninjen, da se te vrste metrum sme po vsej pravici naš narodni imenovati, citiral i spoznal, da

In mi Slovenci? Nikar sami sebi ne lažimo, kajti to je od zlega. Denimo, da danes dobimo zedinjeno Slovenijo in vse politične pravice, ktere si želimo. Kaj mislite, da bo to germanizacijo ustavilo? Nam je še bolj omike in splošnega razvitka v vseh strokah treba, nego Magjarom, ker živimo med dvema narodoma, ki sta v tem obziru oba pred nami. Tisti izmed nas, ki ne bodo hoteli opravljati hlapčevskih del, tisti, ki bodo hoteli doseči vrhunec sedajnega izobraženja, ali bodo našli vse to v naši literaturi?

Se ve da bi nekteri radi, da bi čitale naše gospodične namesto romanov le molitvene bukvice in „življenje svetnikov“, pa to se ne da prisiliti, in družega jim skoraj nimamodati. Brale bodo, kakor zdaj, nemške romane. In če je to pri dekletih taka, koliko več se pri mladenčih, ki se hočejo izobraziti, in ki jim je dan današnji toliko treba znati, da zamorejo konkurirati z tujci. Ne posnemajmo izgleda Magjarov, ter ne hodimo okoli, in ne zgrabimo vsacega za vrat, ki nemški govori ali nemško knjigo čita; kajti to se dá prisiliti, da si človek nemški ne upa govoriti, to pa ne, da bi nemški ne mislil, dokler zajema skoraj vso dušno hrano iz nemščine.

Bog obvari, da bi take ljudi zagovarjali, ki vse slovensko zaničujejo, in še tega, kar smo do zdaj v slovstvu producirali, ne marajo čitati; pa prav damo tistim, ki jim je znano vse slovensko slovstvo, pa se potem še v drugih jezikih dalje izobrazujejo.

Marsikteremu bo to naše pisanje mrzelo, pa kdor prav premisli, bo kmalo sprevidel, da pišemo to iz dobrega namena, in če enkrat vsi Slovenci do tega spoznanja pridejo, nam bodo še hvaležni da smo imeli pogum, jim grenko resnico v obraz povedati.

Prva je, da sami sebe spoznamo, da vemo, kaj nam manjka, in da si tako vemo pomagati. Toraj ponavljamo svoje besede: Najboljši rodoljub je tisti, ki slovstvo naše povečuje, naj že sam piše, kar je naj bolje, ali pa vsaj z materjalnimi in moraličnimi pripomočki podpira in pospešuje. S tem pa nečemo reči, da bi se kar vsi z obrazom na papir vrgli in začeli pisati na nos na vrat.

mi dalje ne bo mogoče. Takrat sem si pustil rasti tudi dolge vlase, kakor je to sploh navada vseh p. t. pesnikov i da so dolgi lasje na glavi to, kar na telesu dolga zimska suknja, je vsacemu znano. Moram pa tudi odkritosrčno spoznati, da sem v tistem času postal takovi zmrznjenec, ka sem si meseca vinotoka dal napraviti zimsko suknjo, ktere prej nikdar potreboval nijsem. Sicer pesništva ali poezije nijsem imel v sebi, vendar sem pa mislil da jo imam i tudi misli so nekaj vredne. Vse eno pa Vam raje v popolno ovrženje postavljenega trjenja „de deo in nobis agitante“ povem boljših dokazov.

Kdo ne pozna Prešerna? Se celo gospod Germanik ga pozna.

I kakošen je bil? — Naj prej se je zaljubil; ljubezen ga nij zadosti grela zato je postal pesnik; poezija mu potrebne gorkote nij dajala i zato je rekel:

«Zvečer s prijatli praznil bom bokale»

kar je tudi res storil i stem nekoliko nove gorkote zopet pridobil.

Vino mu je dalo tisto gorkoto, ktero je prej zastonj iskal v ljubezni i poeziji, tedaj ima vino prednost pred poslednjima dvema, ker je bilo pa dokazano, da ono nij deus in nobis, quo agitante cales-

Taka prekopičena dela bi ne imela dosti veljave. Ampak pri slovstvu velja pravilo: kamen do kamna palača, zrno do zrna pogača. Dosti slabo je, da nimamo lepoznankega lista, in da ga matica noče ustvariti.

Pa se ve da, matičarjem je grozovitost lepoznanški list, ker se v njem ni mogoče izogibati pregrešnih zaljubljenih pesem, in še bolj pregrešnih novel in romanov. Kako domovinsko pesem, to bi še natisnili in brali, pa s temi nas takó Cimperman v „Novicah“, preskrbljuje, o krompirji in zelji, kako se sadi in kakó se bolezní in gosenice obvarje, pišejo tudi „Novice“; kaj je Slovencem še družega treba?!

Kamor pogledamo, povsod je taka; le „ne vdajmo se!“ Na tisto pa nobeden ne misli, kakega orožja nam je treba, da se nam ne bo treba vdati, in da nas sovražnik ne bo mogel premagati.

Ako se v resnici ne mislimo vdati, moramo tudi po tem delati, in ne samo kričati.

Pisma iz okolice.

Opazovaje splošni narodni duh po tem in onem kraju okolice, ne morem reči, da bi bilo bolj živahno, ako bi mi rok križem ne držali. Na drugi strani pa spet Lahoni rujejo kakor krti po okolici, ter delajo za sebe propagando na vse poštene in nepoštene načine. Naj večja krivda pa, da ne moremo do prave veljave priti je ta, da smo tako slabi gospodarji. Kar se celi teden s težkim trudom prisluži, se v nedeljo zapije.

„Cittadino“ se jezi, da so pri železnici in colnini uradniki večidel tujci, in da se jemljejo po večem iz češkega arsenala. Se ve da, njemu bi bilo prav, ko hi bili povsod taki italianissimi, kakoršni so v službah pri magistratu, ki so že pod Garibaldiem proti Avstriji služili, in so toraj pri „Cittadinovi“ stranki na dobrem glasu. Prebrisano je že pod avstrijsko masko za obljubljenno deželó, Italijo, delati, pa pošteno, značajno to ni.

Okoličani, nam pa je potrebna sloga in edinost, kakoršno vidimo pri naših sovražnikih, ki so vsi

složni, kjer gre za njihovo korist in proti nam. Posebno pa nam je treba, da smo značajni in previdni, ter da se ne damo od sovražnikov preslepiti, ne z vinom, ne s sladkimi besedami.

Tudi bi bilo enkrat čas, da naše župane prašamo, kdaj mislijo začeti s slovenskim uradovanjem, in koliko so dobili od magistrata za to, da do zdaj še niso začeli.

Staroljub.

Dopisi.

Iz Rocolja 26. jun. — M. K. — Vedi, „Primorec“, da v Rocolji ni še vgasnil narodni duh, ampak še vedno bolj se oživlja. Tega se je lahko vsak pretečeno nedeljo prepričal, ko je bil pri nas somenj, pri kateri priložnosti je pri nas, kakor drugodi v okolici, navada, da mladina malo poskoči na prostem,

Le škoda, da je bilo letos slabo vreme. Že v soboto zjutrej je vihrala slovenska zastava nad plesiščem, in potem še v nedeljo in ponedlek.

Slava toraj Rocoljskim fantom.

V petek zvečer 23. t. m. smo bili skoraj vsi odborniki prejšne Rocoljske čitalnice zbrani. O čem smo govorili, in kaj smo sklepali, še ne maram praviti dokler ni nič gotovega. Pa tudi Ferlugov duh se je začel pritepati v okolico, in zmirom huje, če se mu nasproti ne postavimo. Takó je ravno tisti večer nekdo prišel k nam iz mesta, Slovence po rodu, ki nam je v laškem jeziku začel razlagati, da v 10 letih noben okoličan ne bo več kratkih hlač nosil in da tudi slovenski nihče več ne bo govoril. Za kratke hlače se ne bomo pretepali, pa to si naj vsi takošni preroki zapomnijo, da okolica ne bo nikdar laška, in da bomo zmirom slovenski govorili, ker se svojega materinega jezika ne sramujemo, kakor takošni veterinjaki.

Od sv. Ivana 23. jun. — Streljanje in pogled na vihrajoče zastave me je privabilo v podnebje. Vzajem v roke daljnovid, ter opazujem zastave, pa zavzamem se ko ne zapazim nobene slo-

ciusus, jasno je tudi ko beli dan, da po tem takem tudi ljubezen i poezija niste.

Kdo zna

Noč temno razájsnit' ki tare duhá!»

Pesnikov duh tedaj tare noč, po noči je navadno mraz, toraj je tudi pesniku mraz, kar bi ne bilo, ko bi mu poezija gorkoto dajala. — Prešern i vsi pesniki tožijo o nesreči, ktera jih je lovila po vseh potih življenja i ne vem komu bi v nesreči bilo vroče ali vsaj gorko.

«Mraz Ovidija v Pontu tare.»

To je vendar jasno ko beli dan. Ovid je bil pesnik i vendar mu je bilo mraz — ergo mu poezija nij ogrevala udov.

Tudi Boris Mirán je tak. Vse njegove poezije so bolj mrzle, kažejo vam neko notranjo bolešt i še le v veseli družbi pri vinu se pesnik s poezijo vred nekoliko ogreje, kar zopet spričuje, da je vino bolj podobno tistemu bogi i ker ono samo to nij tedaj tudi poezija biti ne more.

Mickievič je bil velik pesnik tedaj je moral imeti tudi mnogo poezije v sebi, vendar pravi:

Ból w sercu, w licach bladósé,

(bol v srecu, na licih blodost).

Čemu na licih blodost? Gorkota rudeči lica, mraz jih bleđi, tedaj je Mickieviča zeblo, ergo mora poezija biti jako mrzla reč.

Ali hočete še več dokazov? — Sapienti pauca sat. —

Pisma z Dunaja.

VII.

„Pri bogu je vsmiljenje, pri Vas ne.“ Kaj hočem sedaj početi ubogi revež? Izgovarjati se, a kako? Kedar nij Boerne dalj časa svoje ljubici pisal, dejal je, da so ga knjige preveč zanimale. Ta uzrok bi tudi jaz lahko navedel, a dišal bi preveč po lastnej hvali, in tudi je prašanje, ali bi mi Vi verovali. Zatorej z drugim izgovorom na dan ki je tudi bolj resničen. Resnica je bogu, torej mora biti tudi Vam ljuba, za-me pa nij toliko prikupljiva. Naj bo! Pisal Vam nesem, kar se mi nij — hotelo; nastala je pri meni neka duševna lenoba; drugič Vam pa tudi pisati nesem — smel in še zdaj ne smen. Kajti žuga mi še vedno nekedo za radi teh nedolžnih pismic me jako zgrabiti, in ker je nevarno segati v seršenevo gnezdo bodem tudi v prihodnje molčal,

venske. Ta je lepa, si mislim, ter pogledam na cerkev, češ, tukaj je bila še vsako leto slovanska trobojnica, pa kaj še! — vidim rudečo — rumeno — črno trobojnico in slovanski trak od nje viseti! No, si mislim, da je še bolj „kunšten“ ko naš g. učitelj Masten, kdor je to zastavo gori obesil; le škoda, da ni bilo nobene turške. Pri procesiji pa so se gnječili kakor ovce, in namesto molitve so si prižigali španjolete. Tudi pevci niso tako dobro peli, kakor nekdanj pod Piano-tom. Iz vsega sem se prepričal, da lahonski duh v okolici dobro napreduje. Pa kedar sem slabo povedal, naj povem še dobro, Videl sem pri stari pivarni lepo srbsko zastavo, ki me je močno razveselila.

Sploh se vidi da se Srbi v Trstu veliko bolj trdno svoje narodnosti držijo, nego mi Slovenci, menda za to, ker so staroverci.

In kako krasno cerkev imajo! Kaj da moramo ravno mi Slovenci povsod zadnji biti. Ena beseda mi zmirom po ušesih zvoni: zna — pst! — čaj! — Bog pomaj!

Lipov štor pri sv. Ivanu,

Od spodnje Ipave 28. junija (Izv. dop.) (Dobrohotnost naše eminentno ustavne vlade in marsikaj). „Difficile est satyram non scribere“, pravi latinska poslovice ali po slovensko: Dolgo sem grizel pero, kako bi dobrohotnost našega glavarstva oziroma c. k. vlade dostojno popisati zamogel. Evo k njeni dobrohotnosti zopet en sijajni dokaz: Ni bilo še dovolj, da nam je naše glavarstvo renški tabor prepovedati blagovolilo, k tej njeni dobrohotnosti je pridjalo še prepoved občnega zbora „Soče“, ki je bil že v 5. listu „Soče“ v dvorani dornbrške čitavnice 25 t. m. napovedan. Razlog te prepovedi opira ono na to, da bi bil oni zbor „Soče“ nekak zaprt tabor, kterege točke dnevnega reda jej niso dopadle. Naše politično društvo si ukljub nasprotovanju naše preskrbne vlade prizadeva, vsaj koliko toliko k dosegu svojega cilja pripomoči, odkar mu je taborovati prepovedano, ali ves trud je zastonj, ker vlada se proti nam ravna po poslovicei: Ne stavi

prste med vrata, da ti jih ne stisnejo vrata. Zastonj je bila enoglasna po tabrih izražena želja razkosano Slovenijo v eno politično celoto združiti. Bitstvo naroda ravnopravnosti zahteva neogibljivo ono združenje, kajti narod ne obstoji le v ideji, ampak v istini. Po tem takem ne zadostuje nas le kot narod spoznavati, ampak k temu vresničenemu spoznanju je treba, da ga ona v politično celoto združi. Žalostne nasledke našega razkosanega naroda sleherni rodoljub spoznava, ter jih bode čedalje bolj občutil, čem manj jih vlada uvaževa. Ne doslednost in protislovje je to, nas kot narod sicer pripoznati, meje pa, med kterimi bivamo, ne pripoznati. Ker nimamo tedaj nobene nade, da bi nam vlada z največim navdušenjem sprejeto resolucijo, zjedinjene Slovenije uvažiti hotla, ne ostane začasno ničesa drugzega, da si do spolnjenja te pravične zahteve vsaj neki „modus vivendi“ priskrbimo, a še tega nam očetovska vlada zanika, kar nam ravno prepoved občnega zbora „Soče“ v Dornberga sijajno dokazuje. Sam ne vem, kakšen komentar bi k tej prepovedi pridjal. To pa menim, ako je naša razkosana domovina dosihmal brez nevarnosti proti državi obstojati mogla, zakaj ne bi kompaktno celoto čineči narod v prostoru, kterege že od narave zavzima, še večje poročstvo in večja trdnjava za lastni in Austrije obstanek biti ne mogel? Po Kozlerjevem zemljevidu omejena Slovenija je za dejansko ravnopravnost našega naroda, kakor tudi v oziru njegove politične veljave in duševnega kakor gmotnega blagostanja neobhodno potrebna; to zahteva tudi hasek, ki izvira iz jedinosti jezika za politično in pravno upravo, in ki povzdigo državljanske svobode, neizmerno pospešuje. Tako združena Slovenija ne bi sedajni Uislajtarniji in njeni politični razdelitvi nikakove posebne spremembe, niti kacih posebnih stovškov vzrokovala, kajti vsaj združena ostane še na dalje v njenem, če tudi trhljem okvirju, čije narodne meje niso postale po človeški samovolji, ampak so po jeziku in narodnosti tedaj že po narave volji vstvarjene. Ker moramo tedaj žalostno obstati, da nam naša vlada vkljub, občnemu mnenji vseh izobraženih in manj izobraženih Slovencev neprekoračljive ovire k vres-

kakor že zdaj nekoliko časa molčim. Izprva se mi je dozdevalo to nemogoče. Ah, Vas ljubiti, Vas ljubiti čez vse, kar je na zemlji in nad zemljo, pa molčati, to mi je bilo nerazumno. A naposled mi pride Ciceron na pomoč s svojimi večnimi frazami. „Nij reči, naj bo še tako abotna, ki bi se ne dala zagovarjati“ pravi nekje ta klepetec. (Navel bi Vam lahko latinske besede, pa saj jih tako ne umejete!) In ta fraza me je pripravila h temu, da sem res začel premišljevat, ali je prav da Vam pišem, ali ne. Današnji svet je materjalen, vse gleda na dobiček; jaz sem pa tudi na svetu, tedaj moral sem se prašati, ali je s tem dobiček, ali zguba. In ko sem rezultate na tehtnico sv. Mihela postavil, ktero vedno seboj nosim, je strašno visoko poskočila škudelica, v kterej je bil dobiček.

To je čisto naravno. Mesto da bi doma sedel v zatuhlej sobici, jo mahnem v mestni vrt. Tiste krajcarje, ki bi dal za papir in marke, raji dam tukej za stol (saj tega je treba tudi plačati). Za to pa mirno sedim in poslušam godbo, ki mi vse tiste žalostne in temne misli razpodi, ktere me pri pismih navadno navdajajo. In koga ne veseli tista mnogovrstnost ljudij, ki se tukej pod noč sprehajajo.

Sreča me zadene, in vsedem se poleg lepega dunajskega dekleta, ki je izgovorno, ki se rado smehlja. O Dunaj ima lepa dekleta, in za dekleta krepke može; in može so ljubeznjivi, vredni ljubezni tacih deklet. Nij to pametneje, nego pisma pisati, in še ta ničeva, kakor — o svojih ne govorim — ono dunajskega studenta prof. Glaserju. Costov govor mu ne dopada — saj ne dopada, posebno zagovor, tudi mnogim drugim ne — za to je moral Glaserju zaupnico poslati! Toje čudna demonstracija! To je ravno tako preudarjeno in tako pametno, kakor od nekterih graških studentov, ki so se samo zaradi tega procesije rešnjega telesa dan udeležili, da bi Döllingerjancem klubovali. Krasna logika teh graških infallibilistov! Naposled bodemo morali mi še vsaki dan k spovedi hoditi, ker drugi nikedar ne gredo. Ne bo li to lepo? Drugi slavijo svoje može pri vinu in pivu, mi bodemo svoje pa z vodo škropili. Voda pa nema nič duševnega v sebi, zatorej ne bode čudo, ako bodemo tudi mi vodeni.

To kar se tiče pisanja samega. Kaka nesreča se pa zgodi često pri pečatenji pisem? Svoje dni sem se bil tako spekel, da če bi mi sami Vaši poljubi rano hladili, bi ne bil pred mesecem ozdravel, tako sem jo pa cela dva meseca nosil, in zatorej še dandanes jako

ničenji ravnopravnosti na pot stavlja, je naše društvo „Soča“ za oni po vladi prepovedani zbor na dnevni red tudi to potrebno točko postavilo: Da naj se namreč vlada pri podeljevanji javnih služeb na domačine in narodnega jezika zmožne može ozira. In ta točka je onim vladnim možem „plave krvi“ menda še naj bolj v oči bôdla; kajti naše glavarstvo nima sedaj po odhodu bar. Pina niti enega uradnika, ki bi sloveusko dobro govoriti, še manj pa pisati znal. Da je to res, nam je moja malenkost porok. K temu mojemu trdenji naj služi to v dokaz: koncept za prepoved renškega tabra je menda glavar po navdihnjenji od zgorej sam po nemško sestavil, a prevesti ga ni znal zarad čudnega nemškega štila nobeden izmed njegovega vradniškega osebja. Prevedel je oni čudni komentar k cislajtanski svobodni ustavi, neki drugi znani Slovenec, ki je bil zarad zadrage g. glavarja v to naprošen, in ki je nek sam izustil, da akoravno je v uradnem nemškem štilu dobro zveden, vendar si je moral po nalogu glavarja zlo glavo beliti da ga je saj nekoliko umevno od besede do besede in z vsemi mogočnimi nemškimi „pleonasmi“ prevesti zamogel. To je lepa ravnopravnost, da nima naše glavarstvo niti osebe, ki bi mu slovenske dopise, kakor popred pod bar. Pinom prevadjati zamogla. Zarad tega si jemljem próstost vradniško spovednico, kakoršno jo ima „Slov. Narod“ toliko „Primorec“ kot „Soči“ na srce polagati, da bodo Slovenci saj tiste uradne osebe, s kterimi imajo oni opraviti, poznali. Toliko za sedaj; à drugi pot še kaj slovenskih jeremijad, kterih ne manjka na cente. Zdravo vsem vrlim rodoljubnim okoličanom!

Drobtinice.

Prosimo naše poslance, naj enkrat prašajo v mestnem zboru očete, kaj mislijo o tistej postavi, ki pravi, da mora vsak učitelj iz tistega jezika izpit imeti, v katerem podučuje; v okolici so pa nek-

nerad pečatim. Ali kaj je ta nesreča proti onej, ki se je te dni na Dunaji zgodila! O to je štrašno! Ker pa sega stvar v politiko, s katero se Vi le toliko kolikor pečate, naj Vam to širje razjasnim.

Že skoro zunej mesta, pri škotskih vratih, stoji lesena hiša na samoti. Slovenski politikarji, jo kar lesenjačo imenujejo. Tu notri se zbirajo naj pametnejši možje vseh naših dežel, da bi se o našem blagoru posvetovali. Zatorej govore ti gospodje o vsacej reči na dolgo in široko, in ako tudi skoro vsaki drugače govori, vendar vsi le za blagor ljudstva. Le hudobni ljudje pravijo — in gotovo imajo nekoliko ti prav — da govore nekteri le za mastne službe, drugi pa, da le — govore. Zatorej jim tudi veliko nij mari, ali njih predlog pade ali ne; se že znajo tolažiti. In med gospode zadnje vrste spada tudi neki baron Kotz, čegaršno ime Vam tudi njegovo zunanjo podobo kaže.

Nij je seje, v kterej ne bi govoril; sicer pa imajo njegovi govori pred drugimi to prednost, da se jim vse-smeje. Pa kaj je to njemu mari? Kedar je svojo povedal, ne briga se več kaj drugi na to porečejo, ampak vzame svojo tobačnico in gre od prvega do zadnjega ter vsakemu svojo blago ponuja, misleč da je tako dobro ali pa še bolje, kakor njegovi govori. In čes še ministri se ga ne bránijo. V enih zadnjih sej je bil pa naš baron štrašno tih; nič nij hodil po zbor-

teri učitelji, ki nimajo izpita iz slovenščine, in je zika tudi v resnici niso zmožni.

(Rojanska čitalnica) bo obhajala 16. t. m. obletnico. Igrala se bo igra „Županova Micika.“

(Preširen kot improvizator). Da je naš Preširen tudi v naglici pesem skovati znal, nam priča gospa K. na Selu pri Ljubljani. Necega dne ptistopi naš rajnei velikan k njej, jo potrka na ramo in reče:

Slovenske dekleta	Pa lepše od tebe
So limbarjev cvet,	Je videl ne bom,
So tenke, ko jelke,	Ak' hodim po svetu,
Njih usta, ko med.	Al' ostanem pri dom'.

* * V zadevi slovenskih tiskopisov pri c. kr. poštnih uradih, kterih rabo je ministerstvo kupčijstva ukazalo, obrnilo se je zastopništvo banke „Slavija“, v Ljubljani, na tukajšno poštno direktijo, in dobilo sledeč odgovor: Nr. 6484. *Slavna Banka Slavija* v Ljubljani.

Vsled cenjenega dopisa od 10. ga Junija t. l. podpisano vodstvo počesti se Slavnej Banki naznaniti, da se je od visokega C. K. Ministerstva za trgovino ukazana Slovenska prestava nemških poštnih tiskopisov vže zgorej imenovanemu visokemu Ministerstvu za daljno porabo in odločbo predložila.

Trst 13 Junija 1871.

C. K. poštno vodstvo (podpis se ne dá brati)

(Znani „nemazač“ v „Soči“) se je zopet oglasil, in pravi na blizo tako le: „Primorec“ je bedast, njegovi dopisniki so bedaki, vsi so bedaki, samo jaz sem pameten.

(Pomladansko Cvetje) dotiskalo se je danes in ga bomo brž po broširanji č. gg. naročnikom razposlali. Cena tej obširni in zanimivi knjigi je 1 gold.

(Zavarovalne zadeve). Iz poročila, ktero so priobčili računski pregledniki zavarovalnega društva „Victoria“, za leto 1870 v glavnem zboru 31. maja 1871, posnamememo sledeče važne točke iz oddelka za zavarovanje zoper ogenj: V teku leta zavarovalo je društvo za 239,977,104 gold. vrednosti. Dohodki za omenjeno zavarovano svoto znašajo 1,638,934 gold. 93 kr. torej so se dohodki pomnožili v raz-

nici, ampak ves v delo zamaknjen sedel je na svojem mestu. Drugi poslanci so ga že pogrešali, češ, kaj ima danes, da ne govori, da ne ponuja tobaka. Pisma je pisal, in jih srečno tudi spisal, a pri pečatenji je imel štrašno smolo. Izprva mu žveplenke neso hotele zagoreti, naposled pa mu je zubelj tako visoko poskočil, da so vsi vpili „ogenj, ogenj“. Štrašna zmešnjava v lesenjači, in to tem bolj ker ravno sedaj je deset let, kar je ta lesenjača postavljena. Stavbnik jo je vladi pa le za deset let zagotovil, od sedaj naprej se lahko vsaki hip podere, ali pa zgori. —

In v tem hrupu in šumu je bil predsednik prisiljen sejo zaključiti. Kako so se drugi dan poslanci veselili, da hiša še po konci stoji, „da jim bode, če ne toliko mastnih služeb, saj desetakov delila, in da bodo še priliko imeli prazno slamo mlatiti. Vendar bi jaz posebno našim poslancem svetoval, naj nikar ne zahajajo več noter, kajti ta ogenj, to pečatenje se mi dozdeva štrašno slabo znamenje.“

Kam pripravi pečatenje, in kam je posebno mene pripravilo, da sem Vam toliko pripovedoval a nič povedal! Ne, ne bom Vam ne pisal ne pečatil pisem (oh, kaka škoda!), ker v malih dnevih bodem že — pri Vas. Do tedaj pa potrpite, in ne vstrašite se, ako Vas ne bom ne hotel, ne smel, ne mogel -- poznati.

K. K.

meri proti letu 1869, za 509,819 goldinarjev. Ako se k zgoraj navedenim dohodkom priračunijo še obresti in različni postranski dohodki šteje skupni dohodek lanskega leta **1,936,885 gold. 68 kr.** Od teh dohodkov porabilo se je za plačevanje škod 1,036,560 gold. 19 kr. **781,706 gold. 26 kr.** se je pa pridjalo založnej glavnici. Čisti dobiček šteje 118,623 gold. 23 kr. Poroštvena glavnica znaša za letošnje leto **3,316,658 gold. 18 kr.** Da se je zavarovalnica „Victoria“ v kratkih letih popela do takó sijajnega vspaha, temu je uzrok njeno blago in pravično postopanje pri plačevanju škod, česar so se prepričali posebno mnogobrojni pogorelci na Kranjskem. Sploh je društvo v celej državi napredovalo z najboljšim vspedom, četudi so se prikazale na pojedinih krajih znatne škode; na Českem n. p. pogorele so 4 tovarne (fabrike), med katerimi je plačalo društvo samo bratom Ričelnovim v Prošvici 160,000 gold. odškodbe. To so žive priče, ktere govoriyo za točnost in zanesljivost zavarovalnice „Victoria“. Zoper točo društvo v Sloveniji še ne zavaruje, ker jej manjka potrebnih statističnih pregledov, torej nam nij treba o tem oddelku govoriti; omeniti pa moramo, da je društvo začelo v tekočem letu zavarovati tudi za življenje z najboljšimi pogoji.

(Premeten „Schwab“). Iz zadnje vojske pripovedujejo sledečo smešnico: Neki nemški vojak iz Schwabskega pobere nekega ranjenega Prusa ter ga odnese na zavezališče. Med potom ga praša kje je ranjen. „V nogo“ odgovori ranjenec. Kmalu potem prifrči bomba in odtrga ranjenemu Prusu glavo. Schwab pa tega ni zapazil, ter nesel svojo balo naprej. Ko ga prinese k zdravnikom, se mu jamejo na glas smejati, in ga prašajo, kako more tako nemumen biti in človeka brez glave k zdravljenji prinesiti. On pa se razjezi in reče: „Nisem vedel, da se znajo ti prokleti Prusi tako legati. On sam mi je rekel, da je samo v nogo ranjen, in zdaj še le vidim, da se mi je zlagal in da tudi glave nima.“

Dobili smo sledeče pismo:

Slavno Vredništvo „Primorca,“

v Trstu.

Ker me v zadnjem listu „Primorca,“ interpelirate zaradi nekega dopisa v „Triester Zeitung,“ moram tu javno izreči, da nisem v nikakoršni zvezi ne dotiki z omenjenim dopisom ter, da nisem še zanj vedel dokler nisem iz Vašega cenjenega lista stvar posnel. V Proseku 16. junija 1871.

Ivan Nabergoj.

MANIFEST.

Mi, po imenu našega očeta Cesar slovenski, izrekamo s tem lastnoročno pisanim manifestom, da nočemo več mirno gledati, kako se Nemeec in Italijan z ene, z druge strani pa Magyar ember trgajo za slovensko zemljo; ampak v svesti si svojega prava hočemo z vsemi močmi delati v to, da se Slovenci iztrgajo izrok tem kripijavicam i nas priznajo ne le za svojega kralja, ampak za Cesarja, kar smo tudi v resnici. Ker je pa naše visoko, slovensko-Cesarsko veličastje iz globočine svojega milostljivo-Cesarskega srca prepričano, da se takovi sovražniki ne dajo zadušiti, kakor Nemeem i nemškutarjem slovenski kopuni, prevdarilo je to v svojej najviše stoječej veličastvenej glavi i si v ta namen poiskalo ministra, kterege bo svet še v poznih letih slovenskega *Bismarka* imenoval. — Kajti minister, kteremu je naše Veličastje svojo najviše milost podarilo, je mož jekla i železa, ima železno dušo i se imenuje „**Jurij s pušo**“. — „Jurij s pušo“? se bo slovenski narod začudeno vprašal, „tisti Jurij, kterege smo že mrtvega mislili?“ — Da, da, ravno tisti „Jurij“ je sedaj našega slovenskega Veličastja glavni minister, kajti ko je iz slovenske dežele zginil, nij kakor so mnogi mislili, vmrl, ampak šel je naj prej k dremljajočemu kralju *Matijažu*, da ga je malo sunil pod rebra i opomnil, ka se uže bliža slovanski dan; potem je obiskal uni svet, tako spodnji kakor zgornji i ko je tam pozvedel različne, Slovanov i Slovencev posebno se tikajoče zadeve ter si pridobil nekoliko prijateljev, kteri mu bodo od časa do časa poročali kaj je tam posebnega, kako Parce predejo i Sibila piše, prišel je zopet na beli svet i tu se je predstavil našemu najvišemu slovensko-Cesarskemu Veličastju i mi, to je naše najviše Veličastje, smo blagovoljno obrnili svoje Cesarske oči nanj i ga sprejeli zaradi njegovih vednostij za glavnega ministra.

Izročili smo mu sledeče oddelke:

1.) *ministerstvo notranjih zadev.* On bo namreč ogledal od znotraj gradove i hiše, palače i koč, ter izmetal vse iz njih, kar se njegovej pameti ne bo primerno zdelo tam pustiti.

2.) *ministerstvo pravi i pravic.* Bo tedaj najviši sodnik naše najmilostivejše slovensko-Cesarske svetlosti i bo po svojem prepričanju enako Radamantu ali Minosu sodil vse od prvega do poslednjega, Slovence, Nemce, Nemškutarje, Lahe, Lahone, i takove vrste ljudi. Po naše najviše osebe najopravičenejšej želji bo Slovencem v vsacem slučaju kazal pot do njihovih pravi.

3.) *ministerstvo uka i prosvete.* Mi smo spoznali, da bo za ta posel posebno pripraven, ker mu nobenih lastnostij ne manjka, ktere bi ga pri tem ne pospeševale. Navadno ministri uka le ukazujejo i dajo službe učiteljem, včasu celo takovim ki dobro brati ne znajo; ali naš p. n. minister „Jurij s pušo“ si je na svojem dolgem potovanju pridobil toliko učenostij, da mu bo lahko mogoče najtežo struko podučevanja, to je uradnikom v trde buče mehko slovenščino tlačiti, — prevzeti, i po tem takem za najemanje sposobnih i nesposobnih učiteljev ne bo treba nobenih stroškov.

4.) *ministerstvo financij.* Vsak pošten občan namreč, ki misli z našim slovensko-Cesarskim Veličastjem stopiti v ožjo dotiko, mora našemu p. n. ministru „Juriju s pušo“ izročiti gld. **2.40** na leto ali gld. **1.20** kr. na pol leta, ktere bo po svojej kupčijskej previdnosti djal tako na obresti, da bo gotovo vsak zadovoljen. Posebnih davkov vsled naše najmilostivejše zapovedi ne bode od Slovencev i sploh Slovanov poberal, vstanovljeno pa je, da mora vsak nasprotnik slovanske narodnosti ali tudi vsak tisti Slovan, kteri pri njem nij omenjenih gld. 2.40 oziroma gld. 1.20 na obresti dal, vselej kebrov **10** plačati, kedarkoli hoče pri njem avdijencijo zadobiti ali sploh z njim v bližjo dotiko prijeti.

5.) *ministerstvo policije.* Njegovi policaji ali beriči bodo takovi, kakoršnih do sedaj svet še nij videl. Celu tropo je namreč uže najel kocastih i kozjekopitnih Satirov ter Humorov v najraznovrstniših oblekah i barvah, kterim se bo ves slovenski i slovanski svet **moral** smejati; nasprotno pa se bodo kisko držali

nasprotniki Slovanstva, posebno tista dva nelojalna policaja pred Dežmanovimi vrati i beriči „Slov. Naroda“, ker naš p. n. minister „Jurij s pušo“ jih bo odpoditi dal s svojimi Satiri i Humori.

6.) *ministerstvo deželne brambe*, da bo namreč varoval Slovenijo vsacega vtiranja Nemcev, Lahov, Magyárov i slovenskih odpadnikov, zaradi česar ima uže svojo pušo pripravljeno i si je vrhu tega naročil iz Prage različnih Kerberjevih bomb i granat največega kalibra in iz Pariza način najnovejšega vojskovanja — *petrolej*.

Ko smo tako svojo najvišjo Cesarsko osobo zavarovali i na vse strani s svojim umnim ministrom zabarikadirali, nadejamo se, da nam bo mogoče v našem dednem slovenskem Cesarstvu pošteno vladati i naznanjamo le še, da mislimo svojega p. n. glavnega i edinega ministra „Jurija s pušo“ vsak mesec *dvakrat* i sicer vsako *drugo* i *četrt*o nedeljo poslati med slovenski svet, da se prepriča kje bi mu bilo treba ali s svojo umnostjo ali s svojim orožjem posredovati i bo — *prvič izidši 9. mal. srpana* — pri tistih, ki njegovej finančnej previdnosti zaupajo prej omenjeni znesek, pokazal se brezplačno, oni pa ki so to zamudili storiti i bi ga vendar videti hoteli, bodo morali plačati kazen kr. 10, zaradi česar si dovoljujemo še enkrat najmilostiveje vabiti, naj kar naj prej mogoče veliko število **Slovencev i Slovanov** stopi z njim v ožjo doiko.

Dano v stolnem mestu našega slovensko-Cesarskega Veličastja Trstu denšnjega dne letošnjega leta.

Josip Cesar l. r.

Poprejšnim gg. čitateljem

„Jurija s pušo“.

Še danes mi je žal, da sem moral lani z izdajanjem „Jurija s pušo“ tako med letom in na naglem nehati zaradi nevgodnih okoliščin. Bolelo me je, ko sem videl, da ostanem na dolgu tistim naročnikom, ki so se bili za celo leto naročili. Pa tačas nisem bil v stanu te škode svojim čest. čitateljem povrniti. Zdaj pa so se našli možje, ki so volje „Jurja“ iz groba nazaj poklicati. To priložnost porabivši, sem stopil z njimi v dogovore, ter storil pogodbo, da se novi „Jurij“ pošilja naročnikom starega „Jurija“ tako dolgo, dokler jim naročnina kar se je je meni preveč dalo, izteče. S spodobnim spoštovanjem

G. H. Martelanc.

Opomba. Opominjamo, da je stari „Jurij“ izhajal le **enkrat** na mesec in veljal le **60** soldov na pol leta; zdaj pa bo izhajal po **dvakrat** na mesec in veljal

1 gld. **20** kebrov. Kdor tedaj starih naročnikov želi „Jurija“ čitati pol leta, naj blagovoli dodati še **60** kebrov, ker je g. Martelanc le 60 novčičev celoletnim naročnikom dolžan ostal. Denar se pošlje: „Administraciji Jurija s pušo, Via S. Luzia Nr. 6.“

Administracija „Jurija s pušo“.

Poziv in prošnja!

Ker je nam zelo na tem ležeče, da se „Jurij s pušo“ kolikor mogoče svojim bralcem prikupi, naznanjamo, da hočemo posebno izvrstne sestavke primerno *honorirati*, in v ta namen prosimo gospode pisatelje, naj blagovole naš list obilno podpirati bodisi s *članki* ali *podobicami*. — Imena gospodov pisateljev izve le vredništvo, katero vso odgovornost prevzame; nij se jim tedaj bati, da zarad svojih spisov v kake zadrege pridejo. — Vsa pisma prosimo pod napisom:

Administracija „Jurija s pušo“
Via S. Luzia v Trstu.

Splošna vzajemna zavarovalnica za istine in dohodke

JANUS

na Dunaji

ustanovljena leta 1839.

Izključivo premoženje vseh članov zavoda

Goldinarjev 2 Miljona av. vrd.

sprejema ponudbe za zavarovanje življenja na raznovrstne načine.

Zavod je razdeljen v pet delov in zavaruje:

V prvem oddelku:

- Istino, ktera se plača, ako zavarovanec pri sklepanji zavarovanja določen čas doživi.
- Istino ktera se plača, ako otrok doživi 18. 20. ali 25. leto. Zavarščine nij treba več plačevati ako odgojitelj umré, ako pa umré otrok, dobi odgojitelj plačano zavarščino nazaj.

V drugem oddelku:

- Istino ktera se plača po smrti zavarovanca.
- Istino ktera se plača na vsak način, kedar preteče določen obrok, ako zavarovanec živi ali ne.
- Istino, ktera se plača, kedar preteče pri sklepanji zavarovanja določen čas, ako še zavarovanec sam živi, ako bi pa utegnil popred umreti, tistemu, kteremu ga je v oporoški priznal.
- Istino, ktera se plača takoj, ako zavarovanec umerje v času, ki se je določil pri sklepanji zavarovanja.

- Istino, ktera se plača po smrti zavarovanca (odgojitelja) osebi v pogodbi omenjeni ako zavarovanca preživi.
- Istino, ktera se plača izmed dveh zavarovanih iste osebi, ktera drugo preživi.

V tretjem oddelku:

Letne dohodke kteri se plačujejo od začetka zavarovanja do zavarovančeve smrti.

Letne dohodke, ktere društvo začne plačevati, ob času, ki se je določil pri sklepanji zavarovanja.

V četrtem oddelku:

- Letne dohodke, kteri se plačujejo po smrti zavarovanca osebi, ki se je pri sklepanji zavarovanja določila, do njene smrti.
- Letno štipendijo, ktera se plačuje po odgojiteljivi smrti otroku do 24. leta.

V petem oddelku:

Zavžitek naraščajočih dohodkov s posredovanjem društev za prežitje.

Vloge se plačujejo po volji zavarovancev enkrat za vselej, ali pa v obrokih.

Ako se plača še posebna zavarščina prevzame društvo tudi zavarovanja s takimi pogoji, da se v vseh slučajih, v kterih zavarovanci ne doživé pri sklepanji zavarovanja določenega časa, plačana zavarščina vrne.

Natančnejša izvestja dajejo gg.

P. Ravasini in Lor. Reya,

kterima smo izročili najvišje opravilstvo za Trst, Primorsko, Dalmacijo, Reko, Gorico, Furlansko, laške Tirole, in Italijo.

Razkazila premij in poslovni red dobé se v pisarnici omenjenega namestništva brezplačno. (Do 23. avgusta „Piazza dei Negozianti N. 2“ od 23. avgusta v ulici „Via Nuova“ Nr. 4, 1. nadstropje).

VODSTVO.